

C. 90. 10. 1. 6. 210

Ludovicus a. Lochau
possidet hunc librum.

40

J. Jean: Christoph:
Minister

Spes servare solet, sublata
forte secunda

spe sola solor spes superesse
sinit.

Script. Rom. in Octavo
N. 40.

II. 2. 1. 80.

M. VALERII
MARTIALIS

EPIGRAMMATVM
LIBRI DV O.
V. ET VI.

AB OMNI RERVM VERBORVM
que obscenitate ac turpitudine vni-
dicati.

OPERA ANDREAE FRV-
SII SOCIETATIS
IESV.

Socientatis Iesu Societas 1632.

COLONIAE AGRIPPINAE,
In Officina Birckmannica sumpti-
bus Arnoldi Mylij,

ANNO MD. LV. LXXXVI.

Trinia est diuitia quae in se habet rationem suam
et iterum rationem habet pro terra parentum
Totius uxor oceanus unde pro mari parentum

Ad lectorum

Laudat martialis hunc librum a regina
uitate et personae maiestatis tunc dicitur
affirmans hunc librum non tam uoluptate atque
quatuor precedentes quoniam ipsi magis
est cum imperatore tunc quo non est. Scribitur
iocundum sed admodum modeste in suis pro se
me dignitas offenditur uel minuitur -

157

Et sis, inuidia fauente, felix:
 Sic Burrus citò sentiat parentem:
 Admittas timidam, breuemq; chartam
 Intra limina sanctioris aulae.
 Nò sti tempora tu Iouis sereni,
 Cum fulget placidus, suog; vultu,
 Quo nil supplicibus solet negare.
 Non est, quod meruas preces iniquas.
 Nunquam grandia, nec molesta poscit,
 Quæ cedro decorata, purpurag;
 Nigris pagina creuit umbilicis.
 Nec porrexeris ista: sed tenero
 Sic, tanquam nihil offeras, agasq;
 Si noui dominum nouem sororum,
 Ultro purpureum petet libellum.

De Phaside. VII.

Edictum domini, Deiq; nostri,
 Quo subsellia certiora fiunt,
 Et puros eques ordines recepit,
 Dum laudat modò Phasis in theatro,
 Phasis purpureis ruber lacernis:
 Et iactat tumido superbus ore,
 Tandem commodius licet sedere:
 Nunc est reddita dignitas equestris:
 Trunba non premimur, nec inquinamur.
 Hæc & talia dum referi supinus,
 Illas purpureas & arrogantes
 Iussit surgere Lectum lacernas.

A S. In

+ Ennii prætorum Nigrilabes hoc carmen

Umbilicus dicitur quicquid in aliqua re est medium præterea uocatur ligamen tum inter finem quod uicium fore uentris plancium obicit est etiam cir culus in terra de serijs ad cognoscendos subditos

V. A. L. MARTIAL.

In Symmachum. VIII.

Langueram: sed tu comitatus protinus ad me

Venisti centum, Symmache, discipulis.

Centum me tetigere manus, aquilone gelata.

Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

Ad Regulum. IX.

Esse quid hoc dicam, viuis quod fama negatur?

Et sua quod rarus tempora lector amat?

Hi sunt inuidia nimirum, Regule, mores:

Præferat antiquos semper ut illa nouis.

Sic veterem ingrati Pompeij quarimus umbram,

Et laudant Catuli Iulia templa senes.

Ennius est lectus, saluo tibi Roma Marone:

Et sua riserunt secula Maonidem.

Rara coronato plausere theatra Menandro:

Norat Nasonem sola Corynna suum.

Vos tamen, o nostri ne festinate libelli:

Si post fata venit gloria, non propero.

De Stella. X.

Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas vno

Portat in articulo Stella, Seuere, meis.

Multas in digitis, plures in carmine gemmas

Inuenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. XI.

Quod nutantia fronte pertinaci

Gestat pondera Mascion superbus:

Aut grandis Linus omnibus lacertis

Septem quod pueros leuat, vel octo

Res

LIBER V.

*Res non difficilis mihi videtur:
Vno cum digito, vel hoc, vel illo
Portet Stella meus decem puellas.*

In Callistratum XII.

*Sum, fateor, semperq₃ fui, Callistrate, pauper:
Sed non obscurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens: & dicitur, Hic est.
Quodq₃ cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaq₃ Niliaca seruit tibi gleba Syenes,
Tondet & innumeros Gallica parma greges.
Hoc ego, tuq₃ sumus: sed quod sum, non potes esse.
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.*

De Manneio. XIII.

*Sedere primo solitus in gradu semper,
Tum cum licebat occupare, Manneius
Bis excitatus, terq₃ transtulit castra:
Et inter ipsas panè tertius sellas
Post Caiumq₃ Luciumq₃ consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculoq₃ ludos spectat indecens vno.
Et hinc miser, deiectus in viam, transit:
Subsellioq₃ semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu, iacet
Equiti, sedere: Lectioq₃, se stare.*

Ad Cæsarem Domit. XIII.

Quinctus nostrorum liber est, Auguste, locorum:

A 4

Et

VAL. MARTIAL.

Et queritur laesus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui videtur a meo munere fama datur,
Quid tamē hac profunt, quamuis venerantia multos?
Non profint sanē, me tamen ista iuuant.

Ad Lectorem. XV.

Seria cum possim, quod delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi:
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Solicitusq; velim vendere verba reis:
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario sordidus aere sinus.
At nunc conuiuia est, commessat orq; libellus,
Et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cum minimum vati patria munus erat.
Belle, inquis, dixit. satis est. laudabimur vsq;
Disimulas? facies me puto caussidicum.

In Gelliam. XVI.

Dum pro auos, at auosq; refers, & nomina magna:
Dum tibi nos ter eques sordida conditio est:
Dum te posse negas, nisi lato, Gellia, clauo
Nubere: nupsisti, Gellia, cistifero.

Ad Quintianum. XVII.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mæppe,
Gracilesq; ligula, cereiq; chartaq;

LIBER V.

Et acuta senibus testa cum Damascenis.

Præter libellos vernulas nihil misi:

Fortasse auarus videar, aut inhumanus.

Odi dolosas munerum & malas artes.

Imitantur hamos dona: namq; quis nescit,

Auidum vorata decipi scarum musca?

Quoties amico diuiti nihil donat,

O Quintiane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Domit. XVIII.

Si qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,

Temporibus possunt sæcula nulla tuis.

Quando magis dignos licuit spectare triumphos?

Quando Palatini plus meruere Dci?

Pulchrior & maior quo sub duce Martia Roma?

Sub quo libertas principe tanta fuit?

Est tamen hoc vitium, sed non leue. sit licet vnum,

Quod colit ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes veteri fidoq; sodali?

Aut quem prosequitur non alienus eques?

Ad eundem. XIX.

Saturnalia ligulam misisse selibra,

Flammatae togæ scrupula tota decem.

Luxuria est tumidiq; vocant hæc munera reges.!

Qui crepet aureolos, forsitan vnus erit

Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus

Nulla ducis virtus dulcior esse potest.

Iamdudum tacito rides, Germanicæ naso:

Vtile, quod non vis, do tibi consilium,

B S

Ad

VAL. MARTIAL:

Ad Martialem. XX.

Si tecum mihi, chare Martialis,

Securis liceat frui diebus,

Si disponere tempus ociosum,

Et vera pariter vacare vita.

Nec nos atria, nec domos potentum,

Nec lites tetricas, forumq₃ triste

Noscemus, nec imagines superbas:

Sed gestatio fabula, libelli,

Campus, porticus, umbra, virgo, thermæ,

Hæc essent loca semper, hi labores.

Nunc viuit sibi neuter, heu, bonosq₃

Soles effugere atq₃ abire sentit.

Qui nobis pereunt, & imputantur.

Quisquam viuere cum sciat, moratur?

De Apollonio. XXI.

Quintum, pro Decimo, pro Crasso, Regule, Marcum

Ante salutabat rhetor Apollonius.

Nunc vtrumq₃ suoresalutat nomine: quantum

Cura, laborq₃ potest, scripsit & edidicit.

In Paullum. XXII

Mane domi nisi te merui, voluiq₃ videre:

Sint mihi, Paulle, tuæ longius exquiliæ.

Sed Tyburtinæ sum proximus accola pile.

Qua videt antiquum rustica Flora Iouem.

Alta suburbani vincenda est semita cliui,

Et nunquam sicco sordida saxa gradu.

Vixq₃ datur longas mulorum vincere mandras,

Qua-

LIBER. V.

Quaeq; trahi multo marmora fune vides,
Illud adhuc grauius, quod te post mille labores,
Paulle, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulaq; madentis,
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper in humanos habet officiosus amicos,
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. XXXIII.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
Iura theatralis dum siluere loci.
Qua postquam placidi censoris cura renasci
Iussit, & Oceanum certior audit eques:
Non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites: & te sic dare verba putas,
Quadringentorum nulla sunt, Basse, lacerna:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. XXIII.

Hermes Martia seculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magister,
Hermes turba sui, tremorq; ludi,
Hermes, quem timet Aelius, sed vnum,
Hermes, cui cadit Aduolans, sed vni,
Hermes vincere, sed ferire doctus,
Hermes supposititius sibi ipsi,
Hermes diuitia locariorum,
Hermes cura, laborq; ludiarum,
Hermes belligera superbus hasta.

Her-

VAL. MARTIAL.

Hermes aquoreo minax tridente,
Hermes casside languida timēdus
Hermes gloria Martis vniuersi,
Hermes omnia solus, & ter vnus.

De Chærestrato. XXV.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate? surge.
Lectius ecce venit, sta fuge, curre, late.
Ecquis, Io, reuocat, discedentemq; reducit?
Ecquis, Io largas pandit amicus opes?
Quem chartis fama q; damus, populisq; loquendum
Qui Stygios non vult totus adire iacus.
Hoc, rogo, non melius quam rubro pulpit a nimbo
Spargere & effuso permaduisse croco?
Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
Aureus vt Scorpina sus vbiq; micet?
O frustra locuples, ô dissimulator amice:
Hæc legis, & laudas quæ tibi fama perit:

Ad Codrum. XXVI:

Quod Alpha dixi, Codrus penulatorum
Te nuper, aliqua cum iocarer in charta:
Si forte bilem mouit hic tibi versus,
Dicas licebit Beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVII.

Ingenium, studiumq; tibi, moresq; genusq;
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis septem tibi iam non sunt subsellia tanti,
Vt sed eas viso pallidus Oceano.

In Mamercum. XXVIII.

Vt

LIBER V. AV

Vt bene loquatur sentiatq; Mamercius,
Efficere nullis, Aule, moribus possis:
Pietate fratres Curios licet vincas,
Quiete Neruas, comitate Drusones,
Probitate Marcos, aequitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paulos,
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsanesse tu credas
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. XXIX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia: dicis,
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, Gellia, narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXX.

Varro, Sophocleo non insitiande cothurno,
Nec minus in calabra suspiciende lyra:
Differ opus: nec te facundi scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non asperanda Decembri
Carmina, mittuntur qua tibi mense suo.
Commodius nisi forte tibi, potiusq; videtur.
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorū cum iuuentis. XXXI.

Aspice, quam placidis insultet turba iuuentis,
Et sua quam facilis pondera taurus armos.
Cornibus hic pendit summis: vagus ille per amos
Currit, & in toto ventilat arma boue.

VAL. MARTIAL.

At feritas immota riget, non esset arena
Tutior, & possent fallere plana magis.
Nec trepidant gressus: sed de discrimine palmæ
Securus puer est, sollicitumq; pecus.

De Crispo. XXXII.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit vxori. cui dedit ergo? sibi.

In Causidicum. XXXIII.

Carpere Causidicus fertur mea carmina. qui sit,
Nescio: si sciero, va tibi Causidice.

De Herotione puella. XXXIII.

Hanc tibi, Frontopater, genitrix Flacilla, puellam
Oscula, commendo, deliciasq; meas.

Adeundum. XXXV.

Pallida nec nigras horrescat Herotion vmbra,
Oraq; tartarei prodigiosa canis.

Impletura fuit sexta modo frigora brumæ
Vixisset totidem ni minus illa dies.

Inter tam veteres ludat iucunda patronos
Et nomen blaso garriat ore meum.

Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra grauis fueris, non fuit illa tibi.

De Euclide, ad Fabullum. XXXVI.

Cum sibi redire de patrielibus fundis
Ducenta, clamat coccinatus Euclides,

Corinthioq; plura de suburbano:
Longumq; pulcra stemma repetit à Leda.

Et suscitanti Lectio reluctatur.

Equi.

L I B E R. V.

Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repente magna de sinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

Ad Faustinum. XXXVII.

Laudatus nostro quidam Faustine, libello,
Dissimulat: quasi nil debeat, imposuit.

De Herotione puella. XXXVIII.

Puella, senibus dulcior mihi cygnis,
Agnæ Galesi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior stagni,
Cui nec lapillos præferas Erythraeos.
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem
Niuesq; primas, liliūq; non tactum,
Quæ crine vincet Batici gregis vellus,
Reniq; nodos, areamq; mitellam,
Fragrauit ore, quod rosarium Pæsti,
Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum raptâ de manu gleba,
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Herotion busto.
Quam pessimorum lex auara fatorum?
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Nostros amores, gaudiumq; lususq;
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
Pectusq; pulsans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli (& tamen viuo)

No.

VAL. MARTIAL.

Notam, superbam, nobilem, locupletem.

Quid esse nostro fortius potest Pato?

Ducenties accepit, & tamen viuit.

In Calliodorum. XXXIX:

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,

Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta secat, quid dicit, σὺ γὰ μέρῃζε,

Vno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?

Non esset Pollux, si tibi Castor eras.

Vnus cum sitis: duo Calliodore, sedetis.

Surge: solœcismum, Calliodore, facis.

Aut imitare genus Leda: cum fratre sedere

Non potes: alternis, Callidore, sede.

In Carinum. XL.

Supremas tibi tricies in anno

Signanti tabulas, Carine, nisi

Hyblæis madidas thymis placentas.

Defeci: miserere iam Carine.

Signa rarius, aut semel fac illud.

Mentitur tua quod subinde tussis.

Excusi loculosq; sacculumq;

Cræso diuitior licet fuisssem,

Iro pauperior forem, Carine,

Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Mineruam.

Et miraris, opus displicuisse tuum?

Amicis

LIBER V.

Amicis esse donandum. XLII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca.

Prosternet patrios impia flamma lares.

Debitor vsuram pariter, sortemq; negabit.

Non reddet sterilis semina iacta seges.

Dispensatorem fallax spoliabit amicus.

Mercibus extractas obruet vnda rates.

Extra fortunam est? quicquid donatur amicis.

Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide, & Lecania. XLIII.

Thais habet nigros, niueos Lecania dentes.

Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos,

In Dentonem. XLIIII.

Quid factum est, rogo, quid repente factum?

Ad cœnam mihi, Dento, quod vocanti,

(Quis credat?) quater ausus es negare.

Sed nec respicis, & fugis sequentem,

Quem thermis modò querere, & theatris,

Et conclauibus omnibus solebas.

Sic est: captus es vnctiore cœna,

Et maior rapuit canem culina,

Iam te, sed citò cognitum, & relictum,

Cum fastidierit popina diues,

Antiquæ venies ab ossa cœnæ.

De Philone. XLV.

Nunquam se cœnasse domi Philo iurat, & hoc est:

Non cœnat, quoties nemo vocauit eum.

B

Ad

VAL. MARTIAL.

Ad Labienum. XLVI.

Vidissem modò forte cùm sedentem
Solum te Labiene, treis put aui.
Calua me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, sunt, & hinc capilli,
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec vllus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia misit Imperator:
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi.
Sic te viderit Hercules, peristi:

In Charopinum. XLVII.

Cæno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi:
Protinus ingentes sunt inimicitia:
Meq; petis stricto medium transfigere ferro:
Si nostrum, sine te, scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam, nostram (precor) obseruare culinam.
Atq; aliquando meus det tibi verba coquus.

In Rufum. XLVIII.

Hic, qui libellis pergrauem gerit leuam,
Notariorum quem premit chorus leuis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisq; commodat grauem vultum,

Simi-

LIBER V.

Similis Catoni, Tullioq³, Brutoq³:
Exprimere, Rufe fidicula licet cogant,
Aue Latinum, x̄c̄se non potest Graecum.
Si fingere me istud putas, salutemus.

In Postumum. XLIX.

Quae mihi praestiteris, memini, semperq³ tenebo:
Cur igitur taceo, Postume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre:
Protinus exclamat: Dixerat ipse mihi.
Non bellè quaedam faciunt duo: sufficit vnus
Huic operi. si vis vt loquar, ipse tace:
Crede mihi, quamuis ingentia, Postume, dones:
Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum. L.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyestem,
Quid tibi vel Niobe, Basse, vel Andromache?
Materia est, (mihi crede) tuis aptissima chartis
Deucalion: vel, si non placet hic, Phaëthon.

De Rhetore. LI.

Extemporalis factus est meus Rhetor:
Calphurnium non scripsit, & salutauit.

Ad Lupum. LII.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
Quæris sollicitus, diuq³ tentas.
Omnes grammaticosq³, rhetorasq³
Diuites, moneo. nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Fama Rutilium suæ relinquat.

VAL. MARTIAL:

*Si versus facit, abdicet poetam.
Artes discere vult pecuniosas?
Fac, discat citharædus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
præconem facias, vel architectum.*

Ad Cinnam. LIII.

*Cum voco te dominum nolo tibi, Cinna, placere,
Sapè etiam seruum sic resaluto meum.*

Ad Postumum. LIIII.

*Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.
Dic mihi, cras istud, Postume, quando venit?
Quam longè cras istud, vbi est, aut vnde petendum?
Nunquid apud Pharthos, Armenosq; latet?
Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
Cras viues: hodie iam viuere, Postume, serum est.
Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.*

Ad Stellam. LV.

*Quòd non argentum, quòd non tibi misimus aurum,
Hoc facimus caussa, Stella diserte, tua.
Quisquis magna dedit, noluit sibi magna remitti.
Fictilibus nostris exoneratus eris.*

Ad detractorem. LVI.

*Adlatres licet vsq; nos, & vsq;
Et gannitibus improbis laceffas:
Certum est, hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,*

Qualis-

LIBER V.

Qualiscunque legaris vt per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser necesse est.
Non deerunt tamen hac in vrbe forsan
Vnus, vel duo, tres ué, quatuor ué,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus vngues.

Ad Hospites. LVII.

Iure tuo nostris maneas, licet hospes, in hortis:
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna suppellex,
Nam mea iam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis, culcitra lectos:
Putris & abrupta fascia reſte iacet.
Si tamen hospitium nobis commune duobus:
Emi hortos, plus est: instrue tu minus est.

Ad Ponticum. LVIII.

Quid sentis, inquit, de nostris, Marce, libellis?
Sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
Admiror, stupeo, nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis. faciat tibi sic bene Caesar,
Sic Capitolinus Iupiter. immò tibi.

Ad suos ministros. LIX.

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni,
Tu super aestiuas, Alcine, funde niues.
Pinguēſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassentur quē roſis tempora ſutilibus.

VAL. MARTIAL.

*Iam vicina iubent nos viuere mausolea,
Cum doceant, ipsos posse perire Deos.*

Ad Cæsarem. LX.

*Astra, polumq; dedit, quamuis obstante nouerca,
Alcida, Nemea terror, & Arcas aper:*

Et castigatum Libyca ceroma palastra:

Et grauis in Siculo puluere fusus Eryx:

Siluarumq; tremor, tacita qui fraude solebat

Ducere nec rectas Cacus in antra boues.

Ista tua, Cæsar, quot a pars spectatur arena?

Dat maiora nouus praelia mane dies.

Quot grauiora cadunt Nemeæo pondera monstro?

Quot tua Menalios collocat hasta fues?

Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,

Est tibi, qui possit vincere Geryonem.

Sæpe licet Graia numeretur bellua Lerna,

Improba Niliacis, quid facit hydra feris?

Pro meritis calumtantis, Auguste, dederunt.

Alcida citò Dii: sed tibi serò dabunt.

In Pontilianum. LXI.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:

Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De Hirundine. LXII.

Hybernos peterent solito cum more recessus

At hides, in nidis vna remansit auis.

Deprehendere nefas ad tempora verna reuersæ,

Et profugam volucres diripuere sua.

Serò

LIBER V.

Serò dedit pœnas: discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cùm lacerauit Itim.

De Apicio. LXIII.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatius, ne famē & sitim ferres,
Summa venenum potione duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum:

In inuitatorem. LXIIII.

Omnia cùm retro pueris opsonia tradas,
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

De Tusco haruspice. LXV.

Vite nocens rosea stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis victima grata sacris.
Quem Tuscus mactare Deo cùm vellet haruspex,
Dixerat agresti fortè, rudiq; viro:
Vt eisdè testiculos & acuta falce secaret,
Teter vt immundæ carnis abiret odor.
Ipse super virides aras luctantia pronus
Dum resecat cultro colla, premitq; manu:
Ingens iratis apparuit hernia sacris.
Occupat hanc ferro rusticus, atq; secat:
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris Numina prisca coli.
Sic modò qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
Dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

Ad Faustinum. LXVI.

Si temperari balneum cupis feruens,

B 4

Faustino

VAL. MARTIAL.

Faustine, quod vix Iulianus intraret:

Rogo lauet uti rhetorem Sabineum:

Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. LXVII.

Predia solus habes, & solus, Candide nummos:

Aurea solus habes, myrrhina solus habes:

Massica solus habes, & opimi Cacus solus:

Et cor solus habes, solus & ingenium.

Omnia solus habes, hoc, me put o velle negare:

Nomen habes fatuo, Candide, cum populo.

In Gallum. LXVIII.

Nunquam me reuocas, venias cum saepe vocatus

Ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.

Inuitas alios, vitium est vtriusq; quod? inquis.

Et mihi cor non est: & tibi, Galle, pudor.

In Nestorem. LXIX.

Auriculam Mario grauit er miraris olere.

Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. LXX.

Has cum gemina compede dedicat catenas,

Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

Ad Gargilianum. LXXI.

Sportula nulla datur: gratis conuiuia recumbis

Dic mihi, quid Romæ Gargiliane, facis?

Vnde tibi togula est, & fusca pensio cellæ?

Vnde datur quadrans? vnde? aliena rapis.

Cum ratione licet dicas te viuere summa:

Quod viuis, nulla cum ratione facis.

Ad

LIBER V.

Ad Rufinum. LXXII.

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
Urbaniq³ tenent prædia multa Lares:
Et seruit domina numerosus debitor arca.

Sustentatq³ tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus nebulo Didymus, plus Philomelus habet.

In Matriniam. LXXIII.

Non duco vetulam. quereris, Matrinia? possum
Et vetulam: sed tu mortua, non vetula es.
Possum Hecubam, possum Nioben Matrinia: sed si
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

Qualem vxorem velit. LXXIII.

Ingenuam malo: sed si tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio est.
Extremo est ancilla loco: sed vincet vtrinq³,
Indole si nobis hac erit ingenua.

De piscibus sculptis. LXXV.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis: adde aquam, nat abunt.

In Fabianum. LXXVI.

Quod nouus, & nuper factus tibi præstat amicus,
Hoc præstare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus vt primo semper te mane salutem,
Per mediumq³ trahat me tua sella lutum:
Lassus vt in thermas decima, vel serius, hora
Te sequar Agrippæ, cum lauer ipse Titi,
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres:

Vt

VAL. MARTIAL.

Vt sim tiro tua semper amicitia?

*Hoc merui, Fabiane, toga, tritaq̄, mea q̄,
Vt nondum credas me meruisse rudem?*

In irascentes amicos. LXXVII.

*Irasci tantum felices nostris amici,
Non belle facitis: sed iuuat hoc facere.*

Ad Sextum. LXXVIII.

*Quae te caussa trahit, vel quae fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Caussas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.*

*Egit Atestinus caussas, & Cuius: utrunq̄
Noras, sed neutri pensio tota fuit.*

*Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices esse Maronis opus.*

*Insanis: omnes gelidis quicunq̄, lacernis
Sunt tibi, Nasones, Virgiliosq̄, vides..*

*Atria magna colam. vix treis aut quattuor ista
Res aluit: pallet caetera turba fame.*

*Quid faciam? suade: nam certum est, viuere Romæ.
Si bonus es, casu viuere, Sexte, potes.*

In Thelesinum. LXXIX.

*Mutua quod nobis ter quinquaginta dedisti,
Ex opibus tantis, quis grauis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus.*

Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

De lacerta cælata. LXXX.

Inserta phiala Mentoris manu ducta

Lacer-

LIBER V.

Lacerta viuit, & timetur argentum.

In Lentinum. LXXXI.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis.

Tam subito coruus, qui modo cycnus eras.

Non omneis fallis. scit te Proserpina canum:

Personam capiti detrahet illa tuo.

In Ligurinum. LXXXII.

Occurrit tibi nemo quod libenter:

Quod quacunq; venis, fuga est, & ingens,

Circa te, Ligurine, solitudo.

Quid sit scire cupis: nimis poeta es.

Hoc valde vitium periculosum est.

Non tigris catulis citata raptis,

Non dipsas medio perusta Sole, *Sunt in summo seruidum*

Nec sic scorpius improbus timetur.

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?

Et stanti legis, & legis sedenti:

Currenti legis, & legis moranti.

In thermas fugio, sonas ad aurem.

Piscinam peto, non licet natare.

Ad cœnam propero, tenes euntem.

Ad cœnam venio, fugas sedentem.

Lassus dormio, suscit as iacentem.

Vis quantum facias mali, videre?

Vir iustus, probus, innocens timeris.

De eodem. *apollo sol idem* LXXXIII.

Fugerit an mensas Phœbus, cœnamq; Thyesta, *filij pelagis fra*

Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam. *trem atrium no*

potuit magis
illa

VAL. MARTIAL.

omne
Illa quidem lauta est, dapibusq; instructa superbis;

carum
Sed nihil omnino, te recit ante, placet.

*est in seis foram
quid dicitur in
bon.* Nolo mihi ponas rhombum, nullumue bilibrem:

*est in seis
carum*
Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

Ad Candidum. LXXXIII.

Exigis à nobis operam sine sine togatam:

facio
Non eo, libertum sed tibi mitto meum.

Non est, inquis, idem: multo plus esse probabo.

Vix ego lecticam subsequar: ille feret.

*in seis
carum*
Inturbam incideris, cunctos vmbone repellet:

dehinc
Inualidum est nobis, ingenuumq; latus.

Quidlibet in causis narraueris, ipse tacebo.

At tibi tergeminum mugiet ille sophos.

Lis erit, ingenti faciet conuicia voce:

Esse pudor vetuit fortia verba mihi.

Ergo nihil nobis, inquis, prestabis, amicus?

Quidquid libertus, Candide, non poterit.

De Basso, ad Faustinum. LXXXV.

Capena grandi porta qua pluit gutta.

Phrypiumq; matris Almo qua lauat ferrū

Horatiorum qua viret sacer campus,

Et qua pusilli feruet Herculis fanum,

Faustine, plena, Bassus ibat in rheda,

Omneis beati copias trahens ruris.

Illic videres frutice nobili caules,

Et virumq; porrum, sessilesq; lactucas,

Pigroq; ventri non inutiles betas.

Illic coronam pinguibus grauem turdis,

LIBER V.

Leporemq₃ laesum Gallici canis dente,
Nondumq₃ victa lacteum faba porcum:
Nec feriat^{us} ibat ante carrucam,
Sed tuta feno cursor oua portabat.
Romam petebat Bassus, immorus ibat.

De Olo. LXXXVI.

Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollis
Prædia. nunc ^{pauperis} cellam pauperis Ollus habet.

^{circa n. mios} In Inuitatorem. LXXXVII
Veientana mihi mices, tibi Massica potas.

Ol facere hæc malo pocula, quam bibere.

In Ligurinum. LXXXVIII.

Hæc tibi non alia est ad cœnam causa vocandi,

Versiculos recites vt, Ligurine, tuos.

Depefui soleas, arfertur protinus ingens

Inter lactucas, oxygarumq₃ liber.

Alter perlegitur, dum fercula prima morantur,

Tertius est nec adhuc mensa secunda venit.

Et quartum recitas, & quintum deniq₃ librum;

Butidus est, toties si mihi ponis aprum.

Quod si non scombris scelerata poemata dones:

Cœnabis solus iam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. LXXXVIII.

Emt a domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis?

Abstulit hæc nimium casus in vrbe frequens.

Collatum est decies rogo non potes ipse videri

Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XC.

Quod

VAL. MARTIAL.

Quod quacunq₃ venis, Cosmum migrare putamus
Et fluere excusso cinnamafusa vitro:

Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.

Sic puto posse meum, sic bene olere canem

De cisterna Rauennate. XCI.

Sit Cisterna mihi, quam vinea, malo Rauenna:

Cum possim multo vendere pluris aquam.

De Caupone. XCII.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Rauenna:

Cum peterem mixtum vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bassum. XCIII.

Baiana nostri villa, Basse, Faustini

Non otiosis ordinata myrtetis,

Viduaq₃ platano, tonsiliq₃ buxeto

Ingrata lati spatia detinet campi:

Sed rure vero, Barbaroq₃ letatur,

Hic facta premitur angulo Ceres omni,

Et multa fragrat testa semibus autumnis.

Hic post Nouembres, imminente iam bruma

Seras putator horridus refert vuas,

Truces in alta valle mugiunt tauri,

Vitulusq₃ inermi fronte prurit in pugnam,

Vagatur omnis turba sordida cortis,

Argutus anser, gemmeiq₃ pauones,

Nomenq₃ debet quæ rubentibus pennis,

Et picta perdix. Numidicaq₃ guttata,

Et impiorum phasiana Colchorum.

Rhodias superbi feminas regunt galli,

Sonantq₃

LIBER V.

Sonantq; turres plausibus columbarum.
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
 Auidi sequuntur villicæ sinum porci,
 Matremq; plenam mollis agnus expectat.
 Cingunt serenum lactei focum verna,
 Et larga festos lucet ad Lares silua.
 Non segnis albo pallet otio caupo ^{est Esulentorum poculum}
 Nec perdit oleum lubricus palastrit ^{qui ducuntur hinc gressibus}
 Sed tendit auidis rete subdolum turdis, ^{his sine eruditi}
 Tremulae captum liena trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam. ^{& gnomes capre siluestris}
 Exercet hilares facilis hortus umbellas, ^{umbrella que ponit latere}
 Et pedagogo non iubente, digressi. ^{in theatris}
 Parere gaudent villico tui nati,
 Et delicatus opere fruitur eunuchus.
 Nec venit inanis rusticus saluator.
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamq; lactis Sassinatæ de silua.
 Somniculosos ille porrigit glires,
 Hic vagientem matris hispida fœtum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt textu
 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur latus opere vicinus:
 Nec auara seruat crastinas dapes mensa.
 Vescuntur omnes, ebrioq; non nouit
 Satur minister inuidere conuiuia.
 At tu sub vrbe possides famem mundam,

Et

VAL. MARTIAL.

Et turre ab alta prospicis meras laurus,
Custode furem non timente, securus.
Et vinitorem farre pascis urbano,
Pictamq; portas ociosus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De futuro & fullone. XCIII.

Sutor, credo, dedit tibi, culta Bononia, munus.

Fullo dedit Mutinae, nunc vbi copo dabit?

In Ponticum. XCV.

Cum vocor ad coenam, non iam venalis, vt antè,

Cur mihi non eadem, quæ tibi, coena datur?

Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:

Sumitur inciso mytilus ore mihi.

Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.

Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.

Aureus immodicis turtur te clunibus implet:

Ponitur in cauea mortua pica mihi.

Cur sine te coeno, cum tecum, Pontice, coenam?

Sportula quod non est, profit, edamus idem.

In Cinnam. XCVI.

Esse nihil dicis, quid quid petis, improbe Cinna.

Si nil, Cinna, petis: nil tibi, Cinna, nego.

In Quinctum. XCVII.

Centenis quod emis famulos, & sepe ducentis:

Quod sub rege Numa condita vina bibis.

Quod constat decies tibi non speciosa supellex:

Libra quod argenti millia quinque rapit:

Aurea

LIBER V.

Aurea quod fundi precio carruca paratur:

Quod pluris nulla est, quam domus emta tibi.

Hec animo magno credis te, Quincte, parare?

Falleris, hec animus, Quincte, pusillus emit.

In M. Antonium. XCVIII.

Antoni, Phario nil obiecture Photino,

Et leuius tabula, quam Cicerone, nocens:

Quid gladium demens Romana stringis in ora?

Hoc admisset nec Catilina nefas.

Impius infando miles corrumpitur auro,

Et tantis opibus vox tacet vna tibi.

Quid profunt sacrae preciosa silentia linguae?

Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco, ad Maximum. XCIX.

Infusum sibi nuper à patrono

Plenum, Maxime, centies Syriscus

In sellariolis vagus popinis

Circa balnea quattuor peregit.

O quanta est gula, centies comesse.

Quantò maior adhuc, nec accubare?

Ad Faustinum. C.

Humida qua gelidas summittit Trebula valles,

Et viridis cancri mensibus alget ager,

Rura Cleoneo nunquam temerata leone,

Et domus A Eolio semper amica Noto,

Te, Faustine, vocat: longas his exige messes,

Collibus, hibernum iam tibi Tybur crit.

De origine Bacchi. CI.

C

Qui

VAL. MARTIAL.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Is potuit Semelen dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. CII.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filij. CIII.

Pompeios iuvenes Asia, atq; Europa, sed ipsun
Terra tegit Libyes: si tamen vlla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Cinnam. CNH.

Profecit poto Mithridates saepe veneno,
Toxica ne possent saeva nocere sibi.
Tu quoq; cauisti coenando tam malè semper:
Ne posses vnquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. CV.

Narratur bellè quidam dixisse, Marulle:
Qui te ferre oleum dixit in auriculam:

Ad Toranium. LVI.

Sit tristi domicilio laboras,
Torani, potes esurire mecum.

Non deerunt tibi, si soles repetiveris

Viles Cappadocae grauesq; porri;

Diuisis cybium latebit onus.

ponetur digitis tenendus vstis

Nigra coliculus virens patella;

*scitolla natu
da abogin ma
comatiga fini
ra cuius vndi
in onis par ter
pradur*

*Herbe
of ac. na y la
alys blanchiri aditum
fymie allium patella
patella
pauquino
paice*

Algen

LIBER V.

^{crucis} Argentem modò qui reliquit hortum,
 Et pulterem niueam premens botellus,
 Et pallens faba cum rubente lardo. ^{fumo duratū}
 Mensa munera si voles secunda,
^{rigor} Marcentes tibi porrigentur vuae,
 Et nomen pira qua ferunt Syrorum,
 Et quas docta Neapolis creauit,
 Lento castanea vapore tosta.
 Vinum tu facies bonum bibendo.
 Post hac omnia fortè si mouebit
 Bacchus, quam solet esuritionem:
 Succurrent tibi nobiles oliuae,
 Piceni modò quas tulere rami, ^{habere amare}
 Et feruens cicer, & tepens lupinus.
Parua est cœnula, quis potest negare?
Sed finges nihil audiesue fictum;
Et vultu placidus tuo recumbe:
Nec crassum dominus leget volumen.
Sed, quod non graue sit, nec infacetum,
 Parui tibia Condili sonabit.
 Hac est cœnula, si placet, venito.

Ad Seuerum. CVII.

^{intra} Non totam mihi si vacabis horam:
^{ludens} Dones, & licet imputes, Seuere.
 Dum nostras legis, exigisq; nugas,
 Durum est perdere ferias: rogamus,
 Iacturam patiaris hanc, ferasq;
 Quod si legeris ipsa cum diserto,

VAL. MARTIAL.

(Sed nunquid sumus improbi?) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquiet a
Lassi marmora Sisyphi videbit:
Quem censoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit Secundi.

Ad AEmilianum. CVIII.

Semper eris pauper, si pauper es, AEmiliane:
Dantur opes nullis nunc, nisi diuitibus.

In Gaurum. CIX.

Quid promittebas mihi millia, Gaure ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non est turpius illud?
I, tibi disperas, Gaure: pusillus homo es,

Ad Gallum. CX.

Iam tristis nuncibus puer relictus
Clamoso reuocatur a magistro:
Et blando malè perditus fritillo
Arcana modo raptus è popina
A Edilem rogat vdius aleator.
Saturnalia transiére tota:
Nec munuscula parua, nec minora
Mifisti mihi, Galle, quæ solebas.
Sanè sic abeat meus December.
Scis certè, puto, vestra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas:
Tunc reddam tibi, Galle, quod dedisti.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON LIBER VI.

I.

 EXTVS mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi chare Martialis:
Quem si terferis aure diligenti,
Audebit minus, anxius, tremensq;
Magnas Caesaris in manus venire.

De filio Domitiani. II.

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo,
Vera Deum soboles: nascere, magne puer:
Cui pater aeternas, post secula, tradat habenas:
Quiq; regas orbem cum seniore senex,
Ipsa tibi niueo trahet aurea pollice fila,
Et totam frixi Iulia nebit ouem,

Adulatorium. III.

Censor maxime, principumq; princeps,
Cum tot iam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot Deos, tot vrbes:
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

Ad Cæcilianum. IIII.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes, tacitum te dicere credo.

C 3

Non

VAL. MARTIAL.
Non reddes. Ideo, Caciliane, rogo.

Ad Seuerum. V.

Pratores duo, quattuor Tribuni,
Septem causidici, decem poëta.
Cuiusdam modò nuptias petebant
A quodam sene. Non moratus ille
Praconi dedit Eulogo pnellam.
Dignum quid fatuo, Seuere, fecit?

Ad Leuinum. VI.

In Pompeiano dormis, Leuine, theatro:
Et quereris, si te suscit at Oceanus?

Petit latenter à Domit. pecu. VII.

Pauca Iouem nuper cum millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Ioui. sed millia nobis
Nulla dedit, pudeat pauca rogasse Iouem.
At quam non tetricas, quam nulla nubilus ira,
Quam placido nostras legerat ore preces?
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
Et capitolinas itq₃, reditq₃ vias.
Dic precor o nostri, dic conscia virgo tonantis:
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego. sic breuiter, posita mihi Gorgone Pallas?
Quae nondum data sunt, siulte, negata putas?

In Marcum. VIII.

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat, idem.
Nec melior panis, turdus uè dabatur Oresti:

Sed

LIBER V.

*Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:
Non minus ingenua est at mihi, Marce, gula,
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum Marce, sagatus amem?
Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem.
Hoc non sit verbis: Marce, ut ameris, ama.*

De Fabulla, ad Paullum. IX.

*Iurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: nunquid illa, Paulle, peierat?*

De Statua Iuliæ. X.

*Quiste Phidiaco formatam, Iulia, celo?
Vel quis Palladia non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget viuis in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera nodo,
Quem rapuit collo, parue Cupido, tuo.
Ut Martis reuocetur amor, summiq; Tonantis;
A te Iuno petat ceston, & ipsa Venus.*

In Laberium. XI.

*Versus scribere posse te disertos
Affirmas, Laberi, quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi: virum putabo.*

De Formica electro inclusa. XII.

*Dum Phaethonthea formica vagatur in vmbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.*

C †

Sic,

VAL. MARTIAL.

*Sic, modo qua fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.*

In Cinnamum. XIII.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari:.

Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?

Tu si Furius ante dictus esses,

Fur ista ratione dicereris.

Ad Priscum, de Salonino. XIII.

Sancta Salonni terris requiescit Iberis,

Qua melior Stygias non videt umbra domos.

Sed lugere nefas. nam qui te, Prisce, reliquit,

Vivit, qua noluit vivere parte magis.

In Pomponium. XV.

Non de vi, neque cade, nec veneno,

Sed lis est mihi de tribus capellis.

Vicini queror has abesse furto:

Hoc iudex sibi postulat probari.

Tu Cannas, Mihridaticumq; ellum,

Et periuria Punici furoris,

Et Syllas, Mariosq;, Mutiosq;

Magna voce sonas, manuq; tota.

Iam dic, Postume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVI.

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogavi

Cum mihi dixisses: Exigis ergo nihil?

Inquiris, dubitas, cunctaris: meq; diebus,

Teq; decem crucias. Iam rogo, Phœbe, nega.

Ad Marcellinum. XVII.

Mar-

LIBER VI.

Marcelline boni soboles sincera parentis,
Horrida Parrhasio quem tegit vrsa iugo:
Ille vetus pro te, patriusq; quid optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta sit vt virtus: nec te temerarius ardor
In medios enses, seu aq; tela ferat.

Bella velint, Martemq; ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

Ad nepotem. XVIII.

Bis vicine Nepos (nam tu quoq; proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoq; Ficelias)
Est tibi, quæ patrij signatur imagine vultus.
Testis materna nata pudicitia.

Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos are relinque cados.

Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum.

Amphora cum domina nunc noua fiat anus.

Cacuba non solos vindemia nutriat orbos,

Possunt & patres viuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciae. XIX.

Libertus melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Chari delicia breues patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus,
Iuncto Flaminia iacet sepulchro:
Custus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bissenis modo mensibus peractis.

C S

Vix

VAL. MARTIAL.

Vix vnum puer applicabat annum.

Ni fles talia, nil fleas viator.

De eodem. xx.

Non de plebe domus, nec, auara verna catasta,

Sed domini sancto dignus amore puer:

Munera cum posset nondum sentire patroni,

Glaucia libertus iam Melioris erat.

Moribus hoc, formæq; datum. quis blandior illo.

Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?

Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.

Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

In Pætum. XXI.

Sex sestertia si statim dedisses,

Cum dixit mihi. Sume, tolle dono:

Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.

At nunc cum dederis diu moratus,

Post septem puto, vel nouem Kalendas:

Vis dicam tibi veriora veris,

Sex sestertia, Præte, perdidisti.

De morte Othonis. XXII.

Cum dubitaret adhuc belli ciuilibis Enyo

Forsitan, & posset vincere mollis Otho.

Damnauit multo saturum iam sanguine Martem,

Et fodit certa pectora nuda manu.

Sit Cato dum viuit, sanè vel Casare maior:

Dum moritur, nunquid maior Othone fuit?

In Cæcilianum. XXIII.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti

Arbi.

LIBER V.

Arbiter inuitus, Caciliane, dedit.

Aut vt multa diu dicis: vitreisq³ tepentem

Ampullis potas semisupinus aquam.

Vt tandem saties vocemq³, sitimq³, rogamus,

Iam de clepsydra, Caciliane, bibas.

De filio Reguli. XXIII:

Aspicias vt paruus, nec adhuc trieteride plena,

Regulus auditum laudet & ipse patrem?

Maternosq³ sinus, viso genitore, relinquat:

Et patrias laudes sentiat esse suas?

Iam clamor, centumq³ viri, densumq³ corona

Vulgus, & infanti Iulia tecta placent.

Acris equis soboles magno sic puluere gaudet:

Sic vitulus molli praelia fronte cupit.

Dij seruate, precor, matri sua vota patriq³,

Audiat vt natum Regulus, illa duos.

In Raucum Poetam. XXV:

Qui recitat lana fauces, & colla reuinctus,

Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Hetrusci Thermis. XXV.

Hetrusci nisi thermulis lauaris,

Illotus morieris Oppiane.

Nulla sic tibi blandientur vnda,

Nec fontes Aponi rudes tenellis,

Non mollis Sinuessae, feruidiq³

Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,

Non Phœbi vada, principesq³ Baia.

Nusquam tam nitidum micat serenum:

VAL. MARTIAL.

Lux ipsa est ibi longior, diesq;
 Nullo tardius à loco recedit.
 Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
 Illic Taygeti virent metalla,
 Et certant vario decore saxa,
 Quæ Phryx, & Libyx altius cecidit.
 Et flammæ tenui calent Ophitæ.
 Ritus si placeant tibi Laconum,
 Contentus potes arido vapore,
 Cruda virgine, Martiaq; mergi:
 Quæ tam candida, tam serena lucet,
 Vt nullas ibi suspiceris vndas,
 Et credas vacuam nitere Lygdon.
 Non attendis: & aure me supina,
 Iam dudum quasi negligentè audis:
 Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXVII:

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baia:
 Canaq; sulfureis Nympha natatur aquis:
 Me Nomentani confirmant otia ruris,
 Et casa iugeribus non onerosa suis.
 Hic mihi Baiani soles, mollisq; Lucrinus.
 Hic nostræ mihi sunt, Castrice, diuitiæ.
 Quondam laudatas quocunq; libebat ad vndas
 Currere, nec longas pertimuisse vias.
 Nunc vrbi vicina iuuant, facilesq; recessus:
 Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXVIII.

Festiuè

LIBER VI.

Festiuè credis te, Calliodore, iocari,

Et solum multo permaduiffe sale.

Omnibus arrides, dictèria dicis in omnes:

Sic te conuiuam posse placere putas.

At si ego non belle, sed vere dixero quiddam:

Conuiuet nemo, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. XXIX.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello.

Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. XXX.

Nympha mei Stella, quæ fonte domestica puro

Laberis, & domini gemmea tecta subis:

Siue Numæ coniux Triuiæ te misit ab antro,

Siue Camænarum de grege nona venis:

Exoluit votis hac se tibi virgine porca

Marcus, furtiuam quod bibit eger aquam.

Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis

Da securæ tui: sit mihi sana sitis.

In Pomponium. XXXI.

Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata:

Non tu, Pomponi, cæna diserta tua est.

Ad Lupercum. XXXII.

Quod conuiuaris, sine me, tam sæpe, Luperce:

Inueni, noceam qua ratione tibi.

Irascar, licet vsq₃ voces, mittasq₃, rogesq₃.

Quid facies? inquis, quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XXXIII.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis.

Pan-

VAL. MARTIAL.

Pantagathus, domini cura, dolorq; sui,
Vix tangente vagos ferro refecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis licet inde sibi tellus pacata, leuisq;
Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora, ad Faustinum. XXXIII

Lotus nobiscum est hilaris, cœnauit & idem:
Inuentus manè est mortuus Andragoras.
Tam subita mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XXXV

Quod semper casiaq; cinnamoq;
Et nido niger alitis superba
Fragras plumbea Nicerotiana.
Rides nos, Coracino, nil olentes.
Malo, quam bene olere, nil olere.

In Phœbum. XXXVI.

Mentiris fictos vnguendo, Phœbe capillos:
Et tegitur pictis sordida calua comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te melius spongia, Phœbe potest.

Ad Aulum Pudentem. XXXVII.

Cernere Parrhasios, dum te iuuat, Aule, triones
Comminus, & Scythici sidera ferre poli:
O quam pene tibi Stygias ego raptus ad vndas.
Elysiæ vidi nubila fuscæ plagæ.
Quamuis lassæ, tuos quærebant lumina vultus:
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.

L I B E R V.

Si mihi lanificæ ducunt non pullæ sorores
Stamina, nec surdos vox habet ista Deos:
Sospite me, fosses Latias reueheris ad vrbes,
Et referes pili premia clarus eques.

In Baccarum. XXXVIII.

Et dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
Propter sexcentas Baccara gausapinas.
Optat & obscuras luces, ventosq; niuesq;
Odit & hibernos si tepuere dies.
Quid fecere mali nostra tibi, seua, lacerna,
Tollere de scapulis quas leuis aura potest?
Quanto simplicius, quanto est humanius illud,
Mense vel Augusto sumere gausapinas?

De Pompillo. XXXIX.

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum,
Sic leue flauorum valeat genus Vspiorum,
Quisquis & Ausonium non amat imperium
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
Sed fama non est hoc (mibi crede) satis.
Quam multi tineas pascunt, blattasq; disertis?
Et redimunt soli carmina docta coci?
Nescio quid plus est, quod donat secula chartis.
Victurus Genium debet habere liber.

In Inuidum. XL.

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos:
Meq; sinus omnis, me manus omnis habet.

Ecco

VAL. MARTIAL.

Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.

Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

Ad Appianum, de Silano. XL I.

Amisit pater unicum Silanus.

Cessas mittere munera, Appiane?

Heu crudele nefas, malaq; Parca:

Cuius vulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum. XLII.

Scis te captari: scis hunc, qui captat, auarum:

Et scis qui captat quid, Mariane, velit:

Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis

Scribis: & esse tuo vis, furiose, loco.

Munera magna quidem misit, sed misit in hamo.

Et piscatorem piscis amare potest?

Hiccine deflebit vero tua fata dolore?

Si cupis, ut ploret: des, Mariane, nihil.

In Detractorem XLIII.

*Reprehendit
detractorem* Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus:
*in hunc
fuit et hunc
Romano* Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti
in hunc Hirsuta peperit rubicunda sub Ilice coniux:
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; togata
Filius: & seruum possit te sponsa vocare:
Emendare meos, quos nouit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has inquam, nugas, quibus aurem aduertere totam
Non aspernantur proceres, urbisq; foriq;
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore:

Quiq;

LIBER V.

Quiq; videt propius magni certamina Circei ^{Circei}
 Laudat ^{ab eius solaciis} uentina vicinus Sura Diana: ^{si in est locus hinc}
 Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum ^{domini dicit} tibi vacula redit
 Non dedignatur bis, terq; reuoluere Casar. ^{bannin}
 Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
 Acrius, & tenues ^{fixerunt} pectus Athene, ^{fuerunt tibi}
 Ne valeam, si non multo sapit altius istud, ^{de tunc prae}
 Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
 Et rubro pulmone vetus, nasisq; timendum
 Omnia crudelis Lanius per compita portat.
 Audes praeterea, quos nullus nouerit, in me
 Scribere versiculos, miseris & perdere chartas.
 At si quid nostrae tibi bilis inusserit ardor,
 Vixet, & haerebit totoq; legetur in orbe.
 Stigmat a nec ^{summata} vastra delebit Cinnamus arte. ^{imitantur non}
 Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
 Fumantem nasum viui tent aueris vrsi.
 Sit placidus licet, & lambat, digitosq; manusq;
 Si dolor, & bilis, si iusta coegerit ira,
 Vrsus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
 Et tacitus queras, quam possit rodere carnem.

Ad Tuccam. XLIIII.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccam,
 Tucca, solet fieri: deniq; Tucca, licet. ^{concedit}
 Sed tamen hoc longum est, solet hoc quoq; Tucca, licere.
 Si breuiora probas, disticha sola legas.
 Conueniant nobis, ut fas epigrammata longa. ^{epigrammata}
 Sit transire tibi: scribere, Tucca, mihi.

D

De

VAL. MARTIALIS
De Bassa ad Catullum. XLV.

Non miror, quod potat³ aquam tua Bassa, Catulle?
Miror, quod Bassi filia potat aquam,

Ad Martianum. XLVI.

*Laudat sanita
tem* Sexagesima, Martiane, messis *Secum in uento tepere*
Acta est, ut puto, iam secunda Cottas in uis Cottas
Acta est, ut puto, iam secunda Cottas
Non meminit se mali
Nec se tædia lectuli calentis
Saluifco
Expertum meminit die vel vno:
si aliquid inco, tempore
At nostri bene computentur anni,
si etiam grauis lan
Et quantum tetricæ tulere febres,
quos
Aut languor grauis, aut mali dolores,
A uita meliore separentur.
Infantes sumus, & senes videmur.
A Etatem Priamiq³, Nestorisq³
Longam qui putat esse, Martiane,
Mulum decipiturq³, falliturq³.
Non est viuere, sed ualere, uita.

Ad Esculanum. XLVII.

Medio recumbit inuis ille qui lecto,
Caluam Triphillen segmentatus unguento
Foditq³ tonsis ora laxa lentisq³:
Mentitur, Esculane: non habet dentes.

In Pontiam. XLVIII.

Cum mittis turdum^{ue} mihi quadram^{ue} placentam,
Siue femur leporis, siue quid his simile:
Reliquias misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam. Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. XLIX

Ille

L I B E R VI.

Ille sacri lateris custos, Matisq; togati,
Credita cui summi castra fuere ducis,
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna fateri:
Non timet hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus ceruice recepit:
Et famulum victrix possidet vmbra nemus.

In Afrum. L.

Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus:
Tam iuuenis, quam nec Parthenopæus erat:
Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus:
Quid te Cappadocum sex omnis esse iuuat?
Rideris, multoq; magis traduceris, Afer
Quam nudus medio si spaciare foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare gibbo,
Quæq; vehit similem belua nigra Libyn.
Inuidiosa tibi quam sit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum de Lusco.

Potornobilis, Aule, lumine vno
Luscus Phryx erat alteroq; lippus:
Huic dicit medicus. Bibas cauet
Vinum: si biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo Valebis, inquit,
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros iubet, exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LII.

Tristis es, & felix, sciat hoc fortuna, caueto.

VAL. MARTIAL.

Ingratum dices te, Lupe, si scierit.

De Rosis ad Cæs. missis LIII.

Vt noua dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus

Miserat hibernas ambitiosa rosas:

Nauit a derisit Pharios Memphiticus hortos,

Vrbis vt intrauit limina primatue.

Tantus veris honos, & odor a gratia Floræ,

Tantaq; Pastani gloria ruris erat.

Sic quacunq; vagus gressumq; oculosq; ferebas,

Textilibus fertis omne rubebat iter.

At tu Romana iussus iam cedere brumæ,

Mitto tuas messes, accipe, Nile, rosas:

Ad Rufum. LIIII.

Quidam me modo, Rufe, diligenter.

Inspectum, velut emtor, aut lanista.

Aurem qui modo non habet seueram

Cum vultu digitoq; subnotasset:

Tu ne es, tu ne, ait, ille Martialis,

Cuius nequitias, iocosq; nouit,

Subrisi modice: leuiq; nutu

Me, quem dixerat, esse non negaui.

Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?

Respondi: quia sum malus poëta.

Hoc ne sepius accidat poëta:

Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæsarem Domitianum. LV.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,

T. AN.

LIBER. V.

Tantum, summe ducum, debet uterq; tibi.
Nam tu missa tua reuocasti fulmina dextra
Hos cuperem mores ignibus esse Iouis.
Si tua sit summo Caesar natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc vi runque tui testatur Etruscus.
Esse, quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LVI.

Octaphoro sanus portatur, Auite Philippus.
Hunc tu si sanum credis, Auite, furis.
Flet mortem Rufi. LVII.

Editur en Sextus sine te, mi Rufe, Camenis:
Nec te lectorem sperat, amice, liber.

Impia Cappadocum tellus, & numine laeo
Visa tibi cineres reddit, & ossa patri.

Funde tuo lachrymas orbat a Bononia, Rufe:
Ei resonet tota planctus in A Emylia.

Heu qualis pietas: heu quam breuis occidit aetas:
Viderat Alphei praemia quinque modo.

Pectore tu memori nostros euoluere lusus:
Tu solitus nostros, Rufe, tenere iocos.

Accipe cum fletu mæsti breue carmen amici,
Atq; hac absentis thura fuisse puta.

In bibentes aquam. LVIII.

Setinum, dominaeq; niues, densiq; trientes,
Quando ego vos medico non prohibente, bibam?

Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mauult heres diuitis esse Mida.

VAL. MARTIAL.

Posideat Libycas messes, Hermumq, Tagumq,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

Ad Cæsarem. LIX.

Dij tibi dent, & tu Cæsar, quæcunque mereris:
Dij mihi dent, & tu, quæ volo: si merui.

Ad Cæcilianum. LX.

Mane salutavi verote nomine casu:
Nec dixi domibum, Cæciliane, mecum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Panareto potore. LXI.

Cum peteret seram media iam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccauerat ipse:
Nec fuerat solitanta lagena satis.
Ille fide summa testa sua vina remensus,
Reddidit ænophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

In Amianum. LXII.

Calatus tibi cum sit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte:
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Thaide. LXIII.

Tam male Thais olet, quam non Fullonis auari
Testa vetus, media sed modò fracta via.
Non sudore fluens hircus, non ora Leonis,
Non detracta cani translyberina, cutis.

Pul.

LIBER V.

Pullus abortiuo nec cūm putrescit in ouo,

Amphora corrupto nec vitiat a Garo.

Cūm benè se tut am per fraudes mille putauit,

Omnia cūm fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetiano. LXIII.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano:

Siue foris, seu cūm cœnat in vrbe domi.

Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro.

Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

FINIS.

LIBER V.

F. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

FINIS

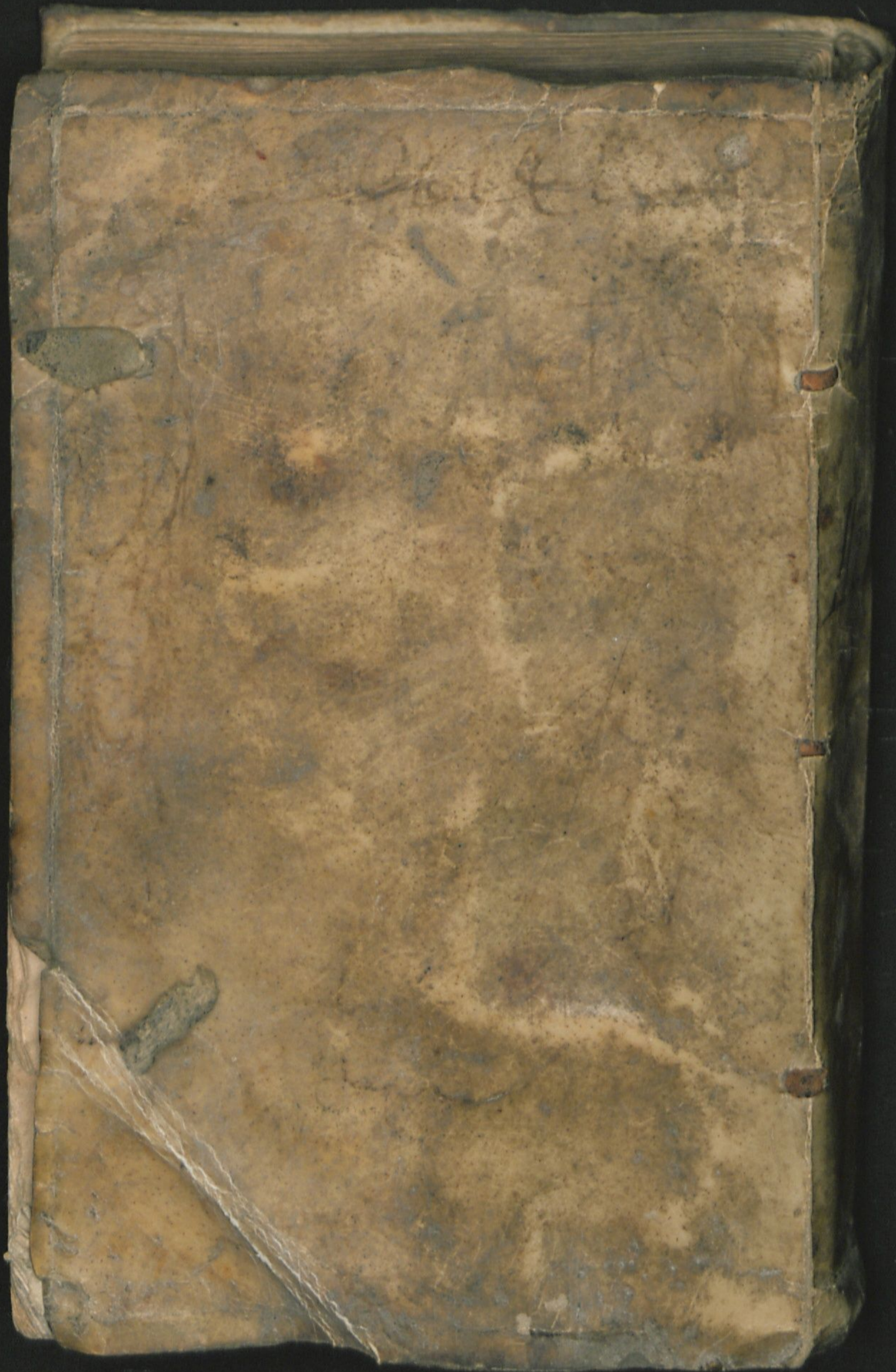

Qua

medicinis

58395

(x200 8442)

B.I.G.

Farbkarte #13

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

ALERII
CIALIS

MMATVM
I DVO.
ET VI.

RVM VERBORVM
ac tarpitudine vna
dicati.

DREAE FRV.
CIETATIS
E S V.

gr Halberst 1531.
A GRIPPINAE;
kmannica sumpti.
oldi Mylij;
Is. LXXXVI.